

| Vraag | Antwoord  | Scores |
|-------|---|--------|
| 6     | <p><b>maximumscore 1</b></p> <p>De kern van een goed antwoord is:<br/>(Dit zou een voorbeeld zijn van een computer die kunst maakt) omdat de software met creatieve ideeën/invallen komt.</p> <p><i>Beoordeel de spelling en grammatica.</i></p>  |        |
| 7     | <p><b>maximumscore 1</b></p> <p>De kern van een goed antwoord is:<br/>(Dit zou geen voorbeeld zijn van een computer die kunst maakt), omdat er een mens nodig is om verder te gaan met de ideeën van de software.</p> <p><i>Beoordeel de spelling en grammatica.</i></p>  |        |
| 8     | <b>C</b>  | 1      |
| 9     | <p><b>maximumscore 2</b></p> <p>De kern van een goed antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Muziek gemaakt door mensen is muziek met gevoel/met een ziel / Muziek gemaakt door mensen is communicatie tussen mensen</li> <li>• Muziek gemaakt door een computer is zielloos / is geen communicatie</li> </ul> <p><i>Beoordeel de spelling en grammatica.</i></p> | 1<br>1 |
| 10    | <b>E</b>  | 1      |
| 11    | <b>B</b>  | 2      |

## Tekst 2 ffw88 jonguh: is die digi-taal nou echt zo erg?

---

|    |  |   |
|----|--|---|
| 12 | <b>B</b>   | 1 |
| 13 | <b>A</b>   | 1 |
| 14 | <p><b>maximumscore 1</b></p> <p>(alinea) 4</p> <p><i>Opmerking</i><br/><i>Ook goed: (alinea) 5</i></p> |   |
| 15 | <p><b>maximumscore 1</b></p> <p>(alinea) 10</p>  |   |

| Vraag | Antwoord | Scores |
|-------|----------|--------|
|-------|----------|--------|

**16 maximumscore 1**

(alinea) 12

**17 maximumscore 2**

De kern van een goed antwoord is:

- Het gebruik van digi-taal volgt logische taalregels/is taal in ontwikkeling 1
- het gebruik van digi-taal is barbaars/foutief 1

*Beoordeel de spelling en grammatica.*

*Opmerking*

*Ook goed (voor 2 scorepunten): een van onderstaande citaten*

*“De criticus ziet een slordig WhatsAppberichtje vol onvergeeflijke fouten, de aandachtige neerlandicus ziet taalontwikkeling in actie.” (regels 41-44) of “Die digi-taal lijkt eerder logisch dan barbaars te zijn,” (regels 106-107)*

*Beoordeel de spelling.*

**18 A 1**

**19 maximumscore 1**

De kern van een goed antwoord is:

(Efficiëntie is belangrijk) omdat snelheid het belangrijkste is / omdat het snel moet gaan.

*Beoordeel de spelling en grammatica.*

**20 maximumscore 3**

De kern van een goed antwoord is:

Drie van de volgende:

- Correcte spelling is niet (zo) belangrijk.
- Zinnen mogen onaf/krom zijn.
- Emoticons en het herhalen van letters geven gevoelens en intonatie weer.
- De lengte van de boodschap is beperkt.

*Beoordeel de spelling.*

*Opmerking*

*De antwoorden hoeven niet in de volgorde van de tekst te staan.*

| Vraag | Antwoord | Scores |
|-------|----------|--------|
|-------|----------|--------|

**21 maximumscore 1**

De kern van een goed antwoord is:  
taalverdieping / Jongeren verdiepen zich meer in taal. / Jongeren lezen en schrijven meer. / Digi-taal is goed voor het metalinguïstisch bewustzijn (van jongeren).

*Beoordeel de spelling.*

**22 A**

1

**23 maximumscore 1**

De kern van een goed antwoord is:  
Leraren vrezen dat digi-taal opduikt in formele teksten/opstellen/sollicitatiebrieven.

*Beoordeel de spelling en grammatica.*

**24 maximumscore 2**

De kern van een goed antwoord is:  
De verwachting is dat laagopgeleide jongeren / jonge scholieren eerder digi-taal gebruiken in formeel taalgebruik dan hoogopgeleide jongeren / De verwachting is dat hoogopgeleide jongeren makkelijker kunnen schakelen tussen taalvarianten dan laagopgeleide jongeren / jonge scholieren.

*Maximumlengte 25 woorden.*

*Beoordeel de spelling en grammatica.*

*Opmerking*

*Indien een van de groepen jongeren in de vergelijking niet specifiek genoemd wordt, maximaal 1 scorepunt toekennen.*

**25 B**

1

**26 maximumscore 1**

“In deze maatschappij worden mensen nog beoordeeld op de schrijftaal in hun sollicitatiebrief.” (regels 179-182)

of

“Dan is het nuttig dat een sollicitant ‘Hij vindt’ schrijft, maar in een privé-appje naar zijn vriendin moet het snellere ‘Hij vind’ ook kunnen.” (regels 182-186)

*Beoordeel de spelling.*

| Vraag | Antwoord | Scores |
|-------|----------|--------|
|-------|----------|--------|

**27 maximumscore 1**

De kern van een goed antwoord is:  
 (Bennis zou het taalgebruik afkeuren) omdat hij vindt dat in formele situaties (bij voorkeur) de standaardtaal gebruikt moet worden / omdat hij vindt dat docenten kinderen de taalregels moeten aanleren.

*Beoordeel de spelling.*

**28 maximumscore 1**

De kern van een goed antwoord is:  
 (Bennis zou het taalgebruik goedkeuren) omdat de boodschap belangrijker is dan de spelling of het taalgebruik.

*Beoordeel de spelling.*

### Tekst 3 WhatsAppchtig taalgebruik

---

**29 B** 1

**30 maximumscore 2**

- De kern van een goed antwoord is:
- WhatsApp is voor jongeren (al lang) vertrouwd / Het is vreemd dat docenten nu pas klagen over WhatsAppchtig taalgebruik (want het bestaat al lang). 1
  - Docenten gaan uit van een causaal verband (tussen taalgebruik in WhatsAppchtige apps en e-mail) 1

*Maximumlengte van het antwoord: 35 woorden.  
 Beoordeel de spelling en grammatica.*

**31 maximumscore 1**

De kern van een goed antwoord is:  
 (Er wordt bezwaar gemaakt) tegen de redenering dat er een causaal verband bestaat tussen het gebruik van WhatsAppchtige apps en taalgebruik in e-mails (aan docenten).

*Beoordeel de spelling.*

## Nederlands havo

---

### Centraal examen havo

Tijdvak 2

### Correctievoorschrift

---

Aan de secretarissen van het eindexamen van de scholen voor havo,

Bij het centraal examen Nederlands havo:

Op **pagina 10**, bij **vraag 28** moet het volgende worden toegevoegd:

Ook goed:

(Bennis zou het taalgebruik goedkeuren) want uit verschillende uitspraken in tekst 2 blijkt dat hij positief staat tegenover dergelijk creatief taalgebruik.

of

(Bennis zou het taalgebruik goedkeuren) want hij zegt: “dat de ogenschijnlijk vreemde afkortingen in al die berichtjes een logisch patroon laten zien.” (r. 50-53) / “Daarin [in krantenkoppen...] wordt ook verkort en afgebroken waar mogelijk, zonder de leesbaarheid aan te tasten. Dat wordt toch ook niet als fout gezien?” (r. 59-63) / “Zo creatief met taal omgaan, toont ook kennis van de taalregels.” (r.63-65) / “Uiteindelijk is de taal er voor de gebruiker” (r.178-179)

Ik verzoek u dit bericht door te geven aan de correctoren Nederlands havo.

Namens het College voor Toetsen en Examens,

drs. P.J.J. Hendrikse,  
voorzitter